

ТУРИЗМ ГЕОГРАФИЯСЫ

Оқу құралы

Екінші басылым

С.Р. ЕРДАВЛЕТОВ
Ж.Н. АЛИЕВА
А.Р. ЖУМАДИЛОВ

**КАЗАК
УНИВЕРСИТЕТЕП
БАСТАУЙІ**

С.Р. Ердавлетов
Ж.Н. Алиева
А.Р. Жумадилов

ТУРИЗМ ГЕОГРАФИЯСЫ

Oқу құралы

Екінші басылым

Алматы
«Қазақ университеті»
2019

ӘӨЖ 379.8 (075)

КБЖ 75.81я7

E.65

Баспаға Қазақтың спорт және туризм академиясы жасындағы
ҚР БжсFM-нің жоғары және жоғары білім беруден кейінгі
Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің «Туризм» мамандығы
бойынша оқу-әдістемелік бірлестігі мәжелісінің
(№2 хаттама 28 маусым 2019 жыл) және
әл-Фараби атындағы Қазак ұлттық университетінің
география және табигатты пайдалану факультетінің
Ғылыми кеңесі және Редакциялық-баста кеңесі
(№1 хаттама 13 қараша 2019 жыл) шешімімен ұсынылған

Пікір жазғандар:

география ғылымдарының докторы, профессор *A.P. Медеу*
география ғылымдарының докторы, профессор *Ш.М. Надыров*

Ердавлетов С.Р.

E.65   Туризм географиясы: оқу құралы / С.Р. Ердавлетов,
Ж.Н. Алиева, А.Р. Жумадилов. – 2-бас. – Алматы: Қазак
университеті, 2019. – 358 б.

ISBN 978-601-04-4383-9

Туризм жүйелік тұрғыдан құрделі, көпқырлы, кеңістіктік әлеуметтік-эконо-
микалық құбылыс ретіндегі карастырылады. Оқу құралында туризм дамуының
алғышарттары, оның халықшаруашылық салалар жүйесіндегі орны, ғылыми-тех-
никалық революция дәуіріндегі даму факторлары мен шарттары, негізгі крите-
рийлері мен үғымдары, аумактық рекреациялық құндылықтарын бағалау крите-
рийлері мен әдістері, туристік аудандардыру, туристік өнімді шығару және оны
нарықка жылжыту мәселелері карастырылған.

Туризм мамандығы бойынша оқытын ЖОО студенттеріне, сонымен катарап ту-
ристік-өлкетану жұмысының негіздерін оқытатын мектептерде, гимназияларда
және баска оқу орындарына арналған. Сондай-ақ оқу құралы туризм мамандығы
бойынша пәндерді жүргізетін оқытушыларға, туризм қызметкерлеріне және ту-
ризмге қызығушылық білдіретін оқырмандарға арналған.

ӘӨЖ 379.8 (075)

КБЖ 75.81я7

ISBN 978-601-04-4383-9

© Ердавлетов С.Р., Алиева Ж.Н.,
Жумадилов А.Р., 2019
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2019

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ.....	3
1-тарау	
РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ ГЕОГРАФИЯНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ	6
§1. Рекреациялық географияның негізгі түсініктері.....	6
§2. Рекреацияның әлеуметтік-экономикалық мәні және негізгі функциялары	17
§3. Рекреациялық кәжеттіліктер – рекреациялық іс-әрекеттің кеңістік-уақыттық үйымдастырылуының негізі.....	26
§4. Рекреациялық іс-әрекет, онын құрылымдық және функционалдық ерекшеліктері.	
Рекреациялық аумактардың негізгі түрлері	33
§5. Рекреациялық саланың территориялық үйымдастырылуы- ның шарттары мен факторлары	49
§6. Рекреациялық география – жана коғамдық-географиялық ғылым	54
§7. Территориялық рекреациялық жүйелер және оларды зерттеу мәселелері.....	67
2-тарау	
ТУРИЗМ ГЕОГРАФИЯСЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....	77
§1. Рекреациялық география және туризм географиясы – түсініктердің аракатынасы	77
§2. Туризмнің даму тарихы	84
§3. Туризм тарихын географиялық түрфыдан зерттеу	108
§4. Туризм географиясында қолданылатын негізгі түсініктер мен атау сөздері	115
§5. Туризм географиясының максаттары мен міндеттері, зерттеу нысаны мен пәні	129
§6. Туризм географиясының негізгі мәселелері және зерттеу әдістері	134
§7. Туризм географиясының географиялық және баска ғылымдар жүйесіндегі орны	141
§8. Казіргі туризм класификациясы	146

3-тaraу

**РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ БАҒА БЕРУ ЖӘНЕ
АУМАҚТЫ РЕКРЕАЦИЯ ҮШИН ПАЙДАЛАНУ. ТУРИСТИК
АУДАНДАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ 168**

§1. Туризм дамуының табиғи алғышарттары.....	168
§2. Туризм дамуының өлеуметтік-экономикалық алғышарттары	171
§3. Туристік-рекреациялық ресурстар	174
§4. Территорияға рекреациялық баға берудін әдістемесі мен критерийлері.....	182
§5. Территорияның туристік-рекреациялық сыйымдылығын зерттеу мәселелері	200
§6. Туризмнің дамуы және табиғатты қорғау	208
§7. Демалыс пен туризм мақсатында территорияны аудандастыру. Туристік аудан, оның ерекшеліктері	213

4-тaraу

ТУРИЗМ – ХАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ САЛАСЫ 225

§1. Туризм – қоғамдық-шаруашылық жүйе	225
§2. Туристік сұраныс пен туристік ұсыныс	236
§3. Туристік шаруашылық.....	244
§4. Туризм индустриясы және туристік нарық	259
§5. Туристерге көрсетілетін қызмет сапасының мөні мен маңызы	272
§6. Туризм менеджменті	280
§7. Туризм маркетингі.....	288
§8. Туристік қызметтер нарығын мемлекеттік тұрғыдан реттей	298

5-тaraу

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТУРИЗМ 306

§1. Халықаралық туризм – сыртқы экономикалық катынастар түрі	306
§2. Шетел туризмінің экономикалық дамуына жасайтын өсері	313
§3. Халықаралық туризм дамуының негізгі факторлары мен шарттары	317
§4. Қазіргі халықаралық туризм статистикасы	324

---

§5. Халықаралық туризм дамуының казіргі тенденциялары	331
§6. Әлемдік халықаралық туризм географиясы	334
§7. Халықаралық туристік үйымдар және олардың туризм дамуындағы рөлі	340
БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ ТІЗІМ	354

Оқу басылымы

Ердавлетов Станислав Рамазанович

Алиева Жаннат Нарикбаевна

Жұмадилов Айдар Рысбекович

ТУРИЗМ ГЕОГРАФИЯСЫ

Oқу құралы

Екінші басылым

Редакторы *K. Мухадиева*

Компьютерде беттеген *Y. Молдашева*

Мұқабасын безендірген *Я. Горбунов*

Мұқабаны безендіруде сурет

www.istockphoto.com сайтынан алынды

ИБ №13196

Басуга 29.11.2018 жылы кол койылды. Пішімі 60x84 $\frac{1}{16}$.

Көлемі 22,37 б.т. Офсетті кағаз. Сандық басылым. Тапсырыс №7990.

Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазак ұлттық университеттінің

«Қазак университеті» баспа үйі.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазак университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.

